

# Eksamen i kurs SFB10106 Organisasjonsteori, Vårsemesteret 2014

Høgskolen i Østfold, Halden

23. mai 2014

Ingen hjelpemidler er tillatt ved denne eksamen. Eksamen omfatter 7 oppgaver.

## Del A: Multiple Choice (maks. 30 poeng)

Det skal bare velges ett svar for hver oppgave i Del A. Skriv oppgavenummer og bokstav til riktig svar på eksamensark.

Du får 6 poeng for hvert riktig svar. Du får 0 poeng for feil svar (ikke minuspoeng).

### *Oppgave 1: Mål, strategi og effektivitet (maks. 6 poeng)*

Hvilken av de følgende påstander er sann?

- A. Ifølge Michael Porter finnes det to typer konkurransefortrinn en bedrift kan ha: lav kostnad, eller differensiering.
- B. «The Resource-Based View of the Firm» (det ressursbaserte perspektivet på strategi) påstår at for å kunne utgjøre strategisk fortrinn for organisasjonen i forhold til konkurrentene, må ressursene organisasjonen kontrollerer være viktige, sentrale og vanskelige å kjøpe, etterligne, kopiere eller finne erstatninger for.
- C. Begrepet målforskyvning henviser til effekten at organisasjonens mål endrer seg inkrementelt over tid.
- D. Den såkalte SWOT-analysen følger et «outside-in» («utenfra og inn») strategiperspektiv.

# Eksamen i kurs SFB10106 Organisasjonsteori, Vårsemesteret 2014

Høgskolen i Østfold, Halden

23. mai 2014

## Del A: Multiple Choice (forts.)

### *Oppgave 2: Organisasjonsstruktur (maks. 6 poeng)*

Hvilken av de følgende påstander er sann?

- A. Ifølge Mintzberg er kjennetegnet ved en entreprenørorganisasjon at den har en stor teknostruktur og en liten støttestruktur.
- B. Ifølge Mintzberg kan den divisjonaliserte organisasjonen også kalles for ad-hoc-krati.
- C. Følgende fordeler trekkes ofte fram ved å ha en organisasjonsstruktur preget av funksjonsbasert inndeling: Maksimal spesialisering omkring likeartede oppgaver, man unngår dobbeltarbeid.
- D. Følgende fordeler trekkes ofte fram ved å ha en organisasjonsstruktur preget av markedsbasert inndeling: Større nærhet til markedet, man kan utnytte mulige stordriftsfordeler.

### *Oppgave 3: Makt og konflikt i organisasjoner (maks. 6 poeng)*

Hvilken av de følgende påstander er ikke sann?

- A. Makt kan defineres som en aktørs evne til å overvinne motstand for å oppnå et ønsket mål eller resultat.
- B. Med systemisk makt menes at noen har makt til å utforme en struktur eller en kultur etter sine interesser, slik at andre mennesker arbeider for deres interesser.
- C. Vi snakker om legitim makt eller autoritet når maktbruk oppfattes som "riktig" av dem som blir utsatt for den.
- D. Tre former for åpen maktbruk er tvangsmakt, byttemakt og meningsmakt (premisskontroll).

# Eksamen i kurs SFB10106 Organisasjonsteori, Vårsemesteret 2014

Høgskolen i Østfold, Halden

23. mai 2014

## Del A: Multiple Choice (forts.)

### *Oppgave 4: Motivasjon og ytelse/ Organisasjon og individ (maks. 6 poeng)*

Hvilken av de følgende påstander er sann?

- A. Begrepet «normative bånd» henviser til formelle kontrakter mellom organisasjonen og dens ansatte, mens begrepet «følelsesmessige bånd» henviser til psykologiske kontrakter.
- B. Systembelønninger på organisasjonsnivå virker vanligvis sterkt motiverende på individer og grupper.
- C. I Herzbergs modell om motivasjonsfaktorer og hygiene faktorer bidrar hygiene faktorer til ansattes trivsel og tilfredshet.
- D. I Herzbergs modell om motivasjonsfaktorer og hygiene faktorer bidrar anerkjennelse og ansvar til ansattes trivsel og tilfredshet.

### *Oppgave 5: Bedrifters samfunnsansvar (maks. 6 poeng)*

Hvilken av de følgende påstander er sann?

- A. Stakeholderperspektivet fremholder at bedrifter skal prioritere sine stakeholders' (interessenters) interesser over sine shareholders' (aksjonærens) interesser.
- B. Stakeholderperspektivet fremholder at bedrifter skal investere i relasjonene de har med sine stakeholders (interessenter), og balansere deres ulike interesser over tid.
- C. Ifølge Carroll («Samfunnsansvarspyramiden») har bedriften følgende ansvarsforhold: økonomisk, økologisk, legalt og sosialt.
- D. Ifølge Carroll («Samfunnsansvarspyramiden») har bedriften følgende ansvarsforhold: økonomisk, legalt, etisk og sosialt.

# Eksamen i kurs SFB10106 Organisasjonsteori, Vårsemesteret 2014

Høgskolen i Østfold, Halden

23. mai 2014

## Del B: Redegjørende og diskusjonsorienterte spørsmål (maks. 60 poeng)

### *Oppgave 6: Læring i organisasjoner (maks. 30 poeng)*

- a) Forklar hvordan mennesker kan lære ifølge **kognitiv læringsteori**. (maks. 10 poeng)
- b) Makt og organisasjonskultur ansees som to faktorer som kan hemme eller hindre læring i organisasjoner. Drøft hvorfor. (maks. 20 poeng)

### *Oppgave 7: Beslutningsprosesser i organisasjoner (maks. 30 poeng)*

Det er vanlig å definere en beslutning som et valg mellom ulike alternativer, der valget innebærer en forpliktelse til handling.

Forklar hva ideen om mennesket som **perfekt rasjonell beslutningstaker** innebærer.

Forklar hva ideen om mennesket som **begrenset rasjonell beslutningstaker** innebærer.

Velg én ytterligere modell om beslutningstaking i organisasjoner, **for eksempel** modellen om inkrementell handling ("The science of muddling through") **eller** modellen som sikter på kommunikativ rasjonalitet, og forklar denne.

Drøft hvorfor modellen om begrenset rasjonell beslutningstaking og den ytterligere modellen du har forklart, kan være bedre egnet til å beskrive beslutningstaking i organisasjoner enn ideen om mennesket som perfekt rasjonell beslutningstaker.